

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **M. K.**, zastúpeného JUDr. J. R., proti povinnému **A. Z.**, o vymoženie **19 916,35 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 37 Er 5446/2007, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 25. januára 2010, sp.zn. 18 CoE 280/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 25. januára 2010, sp.zn. 18 CoE 280/2009 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 21. apríla 2009, č.k. 37 Er 5446/2007-79 v spojení s opravným uznesením z 24. apríla 2009, č.k. 37 Er 5446/2007-88 návrh bývalej manželky povinného na odklad exekúcie zamietol a zároveň povolil odklad exekúcie na obdobie do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 4 C 150/2009. Rozhodnutie v zamietavej časti odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 56 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok) tým, že odklad exekúcie možno povoliť len na návrh povinného, pričom zákon navrhovateľke – bývalej manželke povinného toto postavenie nepriznáva a teda návrh na odklad exekúcie nebol podaný oprávnenou osobou. O povolení odkladu exekúcie rozhodol s poukazom na ustanovenie § 56 ods. 2 Exekučného poriadku z dôvodu, že výsledok konania, v ktorom sa rozhoduje o platnosti právnych úkonov vyplývajúcich z exekučného titulu a o vylúčení veci z exekúcie, je rozhodný pre posúdenie zákonnosti vykonávanej exekúcie.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie oprávneného uznesením z 25. januára 2010, sp.zn. 18 CoE 280/2009 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným

uznesením zmenil tak, že odklad exekúcie predajom nehnuteľností na obdobie do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava IV, vo veci vedenej pod jeho sp.zn. 4 C 150/2009, povolil. Dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Uviedol, že bývalá manželka nie je účastníkom konania na strane povinného, lebo tou je len manželka. Bývalá manželka by bola zúčastnenou osobou na konaní len za predpokladu, že by predmetom exekúcie bol spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti, ako osoba, ktorá má k veci majetkové právo. To, či predmetná nehnuteľnosť je vylúčená z exekúcie celkom, alebo do exekúcie náleží spoluvlastnícky podiel k nej, je otázkou, pre vyriešenie ktorej súd prvého stupňa správne povolil odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku. Podľa názoru odvolacieho súdu povolením odkladu exekúcie ako takej (všetkých zákonom predpokladaných spôsobov exekúcie voči povinnému), by však prvostupňový súd neúmerne zasiahol do práv oprávneného, keďže výkon exekúcie môže i naďalej smerovať a byť vedený proti majetku vo výlučnom vlastníctve povinného. Mal za to, že prvostupňový súd správne poukazoval na vyvolané posudzovanie relatívnej neplatnosti právneho úkonu. „Keďže odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, v zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. rozhodnutie o povolení odkladu exekúcie zmenil vo výroku uvedenom rozsahu.“

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorý navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením vo výroku, ktorým povolil odklad exekúcie, zruší a konanie o povolenie odkladu exekúcie zastaví. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p. tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že niektoré časti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vôbec nesúvisia s predmetom konania a nie je zrejmé, čo chcel nimi súd povedať. Uznesenie odvolacieho súdu považoval za nedôvodné a nepreskúmateľné, ako po skutkovej, tak i po právnej stránke. Mal za to, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nie je ani zmienka o tom, ako sa odvolací súd vysporiadal so skutkovou a právnou argumentáciou oprávneného uvedenou v odvolaní. Podľa názoru oprávneného závery prvostupňového súdu, ako aj závery odvolacieho súdu, vychádzajú z nedostatočne zisteného skutkového stavu, bez znalosti obsahu exekučného spisu a sú právne nesprávne. Mal za to, že uvedené vady má aj rozhodnutie okresného súdu a tiež konanie, ktoré mu predchádzalo. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav veci.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie oprávneného smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Záver o prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p. nie je možné vyvodiť len z toho, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho uznesenia, resp. či formálne odôvodnil svoje uznesenie odkazom na ustanovenie § 220 O.s.p. (ako tomu bolo v posudzovanej veci). V zmysle tohto zákonného ustanovenia je prípustnosť dovolania založená na rozdielnosti (odlišnosti) uznesenia odvolacieho súdu v porovnaní s uznesením súdu prvého stupňa. O rozdielnosť ide v takom prípade, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci boli posúdené oboma súdmi rozdielne. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu nie je preto rozhodujúce to, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho rozhodnutia, (či ho formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci), prípadne

ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodnutí postupoval (či rozhodol podľa § 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.). Za zmenu uznesenia súdu prvého stupňa odvolacím súdom možno považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd po vecnej stránke zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa a nahrádza ho svojím iným (rozdielnym) rozhodnutím o veci.

V posudzovanej veci súd prvého stupňa okrem iného rozhodol tak, že povolil odklad exekúcie na obdobie do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 4 C 150/2009. Odvolací súd síce vo výroku svojho rozhodnutia uviedol, že uznesenie súdu prvého stupňa mení, odklad exekúcie predajom nehnuteľností na obdobie do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava IV vo veci vedenej pod jeho sp.zn. 4 C 150/2009 však tiež povolil. Z uvedeného je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene uznesenia, odvolací súd v porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa, rozhodol o odklade exekúcie úplne rovnako. Ako to vyplýva aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia, uznesenie okresného súdu „zmenil“, keďže ho považoval za vecne správne.

Oprávnený teda napadol dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktoré treba považovať za uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Keďže nejde o prípad uvedený v ustanovení § 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p., prípustnosť jeho dovolania bolo potrebné posudzovať podľa § 239 ods. 2 O.s.p.

V posudzovanej veci odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Prípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p. preto neprichádza do úvahy. Nejde ani o prípady, v ktorých by bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, resp. o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 2 písm.b/ a c/ O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale

sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

So zreteľom na oprávneným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm.f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci ide z dôvodu, že dovolateľ oprávnene vo svojom dovolaní vytýka, že uznesenie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a zmätočné.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov, v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (napr. II. ÚS 85/06).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv

a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že i odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené

vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákomom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy uznesenia (§ 169 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. a § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.) je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných uznesení, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia uznesenia predovšetkým je preukázať správnosť uznesenia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu., t.j. musí byť preskúmateľné. Tieto požiadavky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nespĺňa.

V predmetnej veci odvolací súd vo výroku svojho rozhodnutia uviedol, že uznesenie súdu prvého stupňa mení, avšak odklad exekúcie predajom nehnuteľností na obdobie do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava IV vo veci vedenej pod jeho sp.zn. 4 C 150/2009, rovnako ako súd prvého stupňa, povolil. Napriek použitej formulácii o zmene uznesenia, odvolací súd v porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa, rozhodol o odklade exekúcie úplne rovnako. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že „keďže odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, v zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. rozhodnutie o povolení odkladu exekúcie zmenil vo výroku uvedenom rozsahu.“ Z odôvodnenia rozhodnutia nie je možné zistiť, ako dospel odvolací súd k uvedenému záveru a akými úvahami sa pri svojom rozhodnutí riadil, ani to, ako sa vysporiadal s argumentáciou oprávneného uvedenou v odvolaní. Takého odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a zmätočné, čo malo za následok porušenie práva dovolateľa na spravodlivé súdne konanie a odňatie možnosti dovolateľa konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť

považované za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami oprávneného uvedenými v dovolaní.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. novembra 2010

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová